

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

ז' בתמוז התשפ"ה
3 ביולי 2025

איגוד המשפטנים

לכבוד
חברי ועדת השרים לענייני חקיקה

לכבוד
חה"כ יריב לוין
וסגן ראש הממשלה ושר המשפטים
יו"ר ועדת השרים לענייני חקיקה

מכובדי,

הנדון: הצעת חוק עצמאות היועץ המשפטי של משרד ממשלתי, מעמדו וסמכויותיו, התשפ"ה-2025
(הצעת חוק פ/5782/25)

1. מוגשת בזאת עמדת איגוד המשפטנים לגבי הצעת חוק עצמאות היועץ המשפטי של משרד ממשלתי, מעמדו וסמכויותיו, התשפ"ה-2025 (להלן – הצעת החוק). יובהר כבר עתה כי לאור לוח הזמנים הקצר, מדובר בעמדה ראשונית וכי אנו שומרים על זכותנו לשנותה או להוסיף עליה ככל שיידרש בהמשך.
2. **איגוד המשפטנים מתנגד להצעת החוק שבנדון, בין השאר מהנימוקים המנויים להלן:**
3. הצעת החוק קובעת שכל יועץ משפטי של משרד ממשלתי יהיה עצמאי בקביעת עמדתו המשפטית של המשרד ולא יהיה כפוף ליועץ המשפטי לממשלה, ועמדתו תחייב גם את מי שמייצג את המדינה בדיונים בערכאות שיפוטיות.
4. המשמעות של הדברים בפועל היא בוקה ומבולקה - חוסר ודאות משפטית בשירות המדינה וגם בהתדיינות משפטיות מול המדינה. לא תהיה עמדה אחת אחידה של המדינה, של הממשלה כולה, אלא כל משרד ממשלתי יחליט לבדו מה עמדתו המשפטית, מנקודת המבט הפרטנית שלו. יהיו סתירות בין העמדות השונות, עד כדי כך שיהיו משרדי ממשלה בצדדים מנוגדים של הליכים משפטיים. עובדי מדינה לא יידעו איך לפעול, האם מותר או אסור להם לעשות פעולה מסוימת, האם הם מחויבים לעשות אותה או מנועים מלעשות אותה.
5. הממשלה היא אחת! עיקרון האחריות המשותפת של כל שרי הממשלה ומשרדי הממשלה מחייב אותם לפעול בהתאם למדיניות הממשלה, שהיא אחת. אי אפשר שכל משרד יתנהל בפני עצמו. כיום כאשר יש בשירות המדינה מחלוקת בין גורמים משפטיים שונים או מחלוקת בין גורמים מקצועיים או נבחרים לבין גורמים משפטיים, מעלים את העניין להכרעת היועץ המשפטי לממשלה והמשנים ליועץ המשפטי לממשלה, והכרעתם מחייבת בשירות המדינה, כל עוד לא קבע בית המשפט אחרת. כך יש עמדה משפטית רוחבית אחידה לכלל שירות המדינה והממשלה, יש ודאות מהי עמדת המדינה ועובדי מדינה יודעים איך לפעול ואיך לא לפעול.
6. יתרה מזאת, הכפפת היועץ המשפטי של כל משרד רק למנכ"ל המשרד, בניגוד למצב הקיים כיום של כפיפות דואלית - מינהלית למנכ"ל ומקצועית ליועץ המשפטי לממשלה - פוגעת בעצמאות המקצועית של כל יועץ משפטי של משרד ממשלתי ומשפטי לשכתו, לעמוד על עמדתם המשפטית בגיבוי מרכזי של היועץ המשפטי לממשלה ומשניו. יש כאן החלשה מכוונת של הייעוץ המשפטי הממשלתי, תחת איצטלה של "חיזוק"

ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

איגוד המשפטנים

כביכול של עצמאות היועץ המשפטי של כל משרד ממשלתי. אדרבה, מחלקים את הייעוץ המשפטי לממשלה לגופים רבים מנותקים, מופרדים ומוחלשים. כל לשכה משפטית וכל יועץ משפטי של משרד ממשלתי מנותקים משאר המשרדים, והיכולת שלהם לעמוד על עמדתם המשפטית אל מול המנכ"ל שאליו הם כופים אבסולוטית, קטנה משמעותית.

7. מדובר גם פגיעה קשה במבנה של השירות המשפטי הממשלתי ובעובדיו, בשייכות הארגונית שלהם, במעמד שלהם ובקיזום שלהם ועוד. כיום מדובר במערכת היררכית אחת שבראשה עומד היועץ המשפטי לממשלה, תחתיו המשנים ליועץ המשפטי לממשלה ועובדיהם, והיועצים המשפטיים למשרדי הממשלה ועובדי הלשכות המשפטיות במשרדיהם. יש גיבוי מקצועי מלמעלה עד למטה, מהיועץ המשפטי לממשלה עד אחרון המשפטנים, וכן אופק קידום ושייכות היררכית ארגונית למערכת אחת המאפשרת גם מעברים רוחביים והתקדמות. הפרדת השירות המשפטי לאיים בודדים עצמאיים המתחרים ביניהם, פוגעת במעמד העובדים, בחשיבותם, בגיבוי המקצועי שלהם, בתוכן ובמהות הפרופסיונלית שלהם, ביכולת להתקדם, בתחושת השייכות והגאווה המקצועית ועוד. יש כאן שינוי מהיסוד של עצם המהות של מקום העבודה שהוא השירות המשפטי הממשלתי שאליו הגיעו משפטני השירות הציבורי לעבוד ומשקיעים בו את כל כולם.

8. לאור כל האמור לעיל מוצע להתנגד להצעת החוק שבנדון.

בתקווה לבשורות טובות לכלל ולפרט,

יצחק גורדון, עו"ד
יושב ראש איגוד המשפטנים

העתק:

מר ארנון בר דוד, יו"ר ההסתדרות
מר רועי יעקב, מ"מ יו"ר ההסתדרות
עו"ד אופיר אלקלעי, יו"ר הסתדרות עובדי המדינה
עו"ד גיל בר-טל, יו"ר הסתדרות המעו"ף
עו"ד יחיאל שמיר, היועץ המשפטי להסתדרות
עו"ד חנה שניצר-רהב, היועצת המשפטית וראש הלשכה המשפטית לאג"מ בהסתדרות
עו"ד ויוי (ורד) ויץ, מנהלת תחום חקיקה, הלשכה המשפטית לאג"מ בהסתדרות